ԱՐՄԵՆԻԱ

ԼՐԱԳԻՐ ԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՂԱՓԱԿԱՆ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԵՒ ԱՅԼՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Թիւրքիայի և Ռուսիայի համար տարեկան 23 ֆրանգ
Ուրիշ ամեն տեղերի » » 20 »
Տնօրէնութիւնն ինք կը վճարէ փոստի ծախքը։
Բաժնեդիրները կանխիկ կը վճարուին։ Վեցամսեայ կամ եռամսեայ բաժնորդագրութիւններ ալ կընդունուին, առանց ուէէ յաւելեալ բաժնեգնին վրայ։
Խմբագիր-Տնօրէնին հետ կարելի է տեսնուիլ խմբագրատունը ամեն օր կէսօրէն յետոյ, ժամ 2 էն մինչև 4 միայն։

Ա ՏԱՐԻ ԹԻՒ 38

1885 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 23

(ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 11 Հ. Տ.)

ՀԱՅԵՐԵՆ ԵՒ ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ

Կը հրատարակուի Հ և Շրթ. օրեր

ՊԱՏՄԱԿԱՆՆԵՐ

Ծանուցումներ կընդունուին հայերէն և ֆրանսերէն լեզուով։
Ծանուցման 1 մէջքակ գիրը 1 տանդիմ կարժէ. 1 գլխագիրը 2 տանդիմ։
Նամակ կամ ծրար պէտք է ղրկել խմբագրութեան հետեւեալ հասցէով. M. PORTOUKALIAN, rédacteur du journal *Arménia*, rue Arménie, 2 (Hôtel Forer), MARSEILLE.

Les annonces, en français et en arménien, sont reçues au bureau de la Rédaction (Hôtel Forer).

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Փարողիկոսական խնդիր. — Դէպքեր առ Մ. Ծ. Պ. Ֆ. Յակոբեան. — Նամակ Ամերիկաեն. — Նամակ Ռուսիաեն (Օտեսա). — Մի Հայ պատուիրակութիւն (բարգմ. Փարիզի Le Voltaire լրագրեն). — Պ. Զէյմս Փրայս եւ Փարիզի Հայեր. — Հայեր ի Պաւլկարիա. — Տեղական. — Պարսկաստանի Սէհ-Պարրիճ եկեղեցւոյն խնդիրը Թրեփոխանական Ժողովին մէջ. — Պրեւեյեան խնդիր. — Առեւտրական. — «Պրիւր» ամսաթերթ. — Ռուսահայրական (Պուլկար յաղթանակ)։

ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՅԱՆ ԽՆԴԻՐ (1)

Դ.

Դատաստական վիճաբանութիւնը, ինչպէս արդէն յայտնեցինք, պատրիարքական ճնշման տակ, չկրցաւ ուղղակի իւր քովէն մեռնեցնել էջմիածնի մէջ կատարելիք ընտրութեան։ Երբ Թիւրքահայատեացները զրկուեցան այսպէս իրենց ձայն ներկայացնելէ էջմիածնի մէջ, գործը մնաց միայն Կ. Պոլսոյ և Ռուսիոյ հայերուն։ Կ. Պոլսի Ազգային ժողովին մէջ ապրեցաւ փոքր ի շատէ ազդեցութիւն ձեռք բերած էին մի քանի Մելքիսեդեկեան երեսփոխանները. այնու ամենայնիւ, չկրցան այնտեղ իրենց մեքենայութիւնները բոլորովին յառաջ տանել։

(1) Տեսնել «Արմենիա» p. 12, 14 եւ 24։

Խրիմեան Հայրիկի անունը, իբր սահմանած ահագին ժողովրդականութեան պատճառով, չկրցաւ յետադիմել և եղաւ Թիւրքիոյ հայերի ընտրելին։ Կարգը եկաւ գործելու Ռուսահայոց դաշտին մէջ ուր տագնապը բաց մնացած էր Մելքիսեդեկեաններուն առջեւ։ «Մշակ» և «Արձագանք» լրագիրները որոնք Ներսէսի կաթողիկոսութեան ձայն տուած էին և այժմ ևս բնականապէս իրենց ձայն պիտի տային Խրիմեան Հայրիկին և ոչ թէ Մելքիսեդեկ եպիսկոպոսին որ յայտնի է իբր հակառակորդ Ներսէսի և Նորա յարուցած ազգային խնդրին, այդ լրագիրները չկային մէջտեղ, այս և այն պատճառներով գաղրած էին հրատարակութենէ. «Մեղու»ն ալ թէև «Նոր-Դար»ի նման չատ չէր յարձակիր Հայրիկի վրայ, բայց իբր առանձին ընտրելին ունէր որի յաջողութեան համար կերեւի թէ անձային կաշխատէր, առանց չատ ազմուկ հանելու հրապարակի վրայ։ Ուրեմն լրագրականաց ասպարէզին մէջ մնացած էր այնտեղ «Նոր-Դար» զոր թէ համակիրներն և թէ հակակիրներն սակաւած էին կարդալ, քանի որ հայերէն ուրիշ ամենօրեայ թերթ չկար այնտեղ կարդալու համար։ «Նոր-Դար»ը որ գիտնաւորութեան (caméléon) պէս իւր գոյները կը փոխէ, որի խմբագիրը երբեմն «Մշակ»ի մէջ չերմ Մշակական էր, յետոյ երբ անցաւ «Մեղու»ի մէջ, «Մշակ»ի դէմ գրեց և երբ հրատարակեց «Նոր-Դար»ը, «Մեղու»ի դէմ գրեց և, որ աւելի ծիծաղաշարժն է, «Նոր-Դար»ի նոր թիւերին մէջ «Նոր-Դար»ի հին թիւերին ալ դէմ կը գրէ հակառութիւններէ հակառութիւն գրելով, այդ սկզբունք չունեցող թերթ ձեռք առնուած էր Մելքիսեդեկեաններուն կողմէն և սկսած էր պզտտել Ռուսահայոց հայ ժողովրդի միտքը, սուտ և սխալ լուրեր, չարփոփանութիւններ, գրպարտութիւններ հրատարակելով և նպատակին հասնելու համար ամեն վատ միջոց սրդտար համարելով։ Կ. Պոլսէն և վանէն գոած էր թղթակիցներ որոնք իւր հրահանգի համեմատ յանձն առած էին ամեն սուտեր և դրպարտութիւններ գրել Խրիմեան Հայրիկի նկատմամբ։ Մենք տեսանք մի նամակ «Նոր-Դար»ի խմբագրէն գրուած վան մի երիտասարդի որմէ կը խընդրէր թղթակցել իւր հրատարակելիք «Նոր-Դար»ին և միևնոյն ժամանակ կը յայտնէր թէ իւր կաթողիկոսական ընտրելի Մելքիսեդեկն է և պայման կ'դնէր որ կաթողիկոսական խընդրին նկատմամբ իւր բոլոր գրելիքները պէտք որ դէպի այդ նպատակ ուղղուած լինին։ Նա չամաչեց մինչև անգամ սուտ լուր տարածել թէ Թիւրք կառավարութիւնը Հայրիկին կալանաւորած և բանտը նետած է այնպէս որ իբր մի բանտարկուած ևս ղեռնագործ նա չէ կարող այլևս կաթողիկոս դառնալ, մինչդեռ կառավարութիւնը մի նամակ գրելով Հայրիկին, իբրեւ հաւնելու քաղաքավար կերպով առաջարկած էր որ վանէն գնայ Կ. Պոլիս երթայ ուր Բարձր Մեծ Պարտքատը կը ցանկայ իրեն տեսնել. և Հայրիկ ոչ թէ կալանաւորուած, այլ ազատ և համարձակ, և ամէնքեան գիտէն գաղտնի իւր յարմարագոյն տեսած ճանապարհով գնաց Կ. Պոլիս, ամեն տեղ թէ կառավարութեան կողմէն իւր ազատ ճանապարհ վայել վարք ու պատիւ գրտնելով և թէ հայ ժողովրդի կողմէն կաթողիկոսավայել ոգեւորութիւն և յարգանք տեսնելով։

Հայրիկ դեռ ճանապարհի վրայ էր, կարծեմ թէ Մուշ կը գտնուէր, երբ էջմիածնի մէջ կաթողիկոսական ընտրութեան գործը կատարուելով, հեռագիրներն իսկոյն լուր տարածեցին ամեն կողմ թէ Մելքիսեդեկ Սրբազան Ա. ընտրելի և Մակար Սրբազան Բ ընտրելի եղած է։ Ամենք վրդովմունքի մինչև իսկ, ոչ թէ իբր առաջին ընտրելի, այլ իբր կաթողիկոս չնորհատրել Մելքիսեդեկ Սրբազանին որ ինք ևս այս տողերէ չգացած ու խոստած, արդէն իրեն կաթողիկոս սկսած համարիլ և վրդովմունքի հեռագրով իւր կաթողիկոսական օրհնութիւն դրկել մինչև իսկ վան, այնտեղ ևս գտնուող մի քանի հատ ծանծաղամիտներին որոնք սրևաձոտկի պէս իրենց երես կը դարձան, նեն միշտ դէպի փայլուն երեւցած կողմն և այդ փայլէ չգացած և անձնական կիրքերէ ալ կուրացած, սկսած էին պատիպատ խօսքերով ուռճանալ Հայրիկի արժանաւորութիւնները և Մելքիսեդեկի թմրուկը զարնել։

Սակայն Վասպուրականի ժողովուրդը դրեթէ ամբողջովին սկսաւ այլայլիլ մնացած այս խնդրի վրայ. Թիւրքիոյ Հայերէն Ազգ. ժողով անուանուած ժողովը խոցած էր գաւառացի հայերուն, խառնակալ որ իրենց ձայն և իրաւունք պիտի պահպանէ էջմիածնի Ընտրողական ժողովին մէջ, մինչդեռ Թիւրքահայերի ձայները բնաւ ի հաշիւ առնուած չեն այնտեղ, Թիւրքահայաստանին անծանօթ մի Մելքիսեդեկ Ա ընտրելի եղած է և Ազգային ժողովի Ա ընտրելին, Խրիմեան Հայ-

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՓՈՒԼԿԱՐ ՅԱՂԹԱՆԱԿ

Ի՛նչ ազնխարշ և սոսկալի այս պատկեր.
Պուլկար և Սերպ, երկու եղբարք, քոյր ազգեր
Զարդեն զիրար, զարնեն, կոտրեն անխնայ
Եւ արիւնը, ա՛ւա, գետ դարձած կընթանայ։

Ո՛վ Սերպիա, դո՛ւ Սերպիա մոլորած,
Ուղեցիր այս եղբայրասպան կոտորած.
Անարգեցիր ազգակցութիւն, իրաւունք
Եւ կարծեցիր, մեք ոյժ չունինք, ո՛չ թիկունք։

Վեր կանգնեցաւ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ մեր իշխան
Վեհանձ, դիւցազն, հայրենասէր աննման.
Նախ չատ չանաց որ չթափուի զո՛ւր արիւն
Զի մեր Իշխան քաջ՝ և Հայր է խաղաղութեան։

Սե՛րպիացիք, չլսեցիք այն ձայնին
Որ հաչութիւն, խաղաղութիւն թանկագին
Ուզեց ձօնել ձեզ, իբր եղբարց ցեղակից
Եւ պատասխան տուիք—ռմբով հրոլից։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐ յայնժամ արդար զայրութիւ,
«Ցառա՛ջ» գոչեց իր վինուորաց բազմաթիւ
Ի՛ անոնց գլուխն անցաւ, սուրը չողացոյց,
«Ցա՛ռաջ, Ոգին Հայրենեաց մեզ ուղեցոյց»։

Պուլկար բանակ դիւցազնե՛րի է բանակ.
Զարնէ, վանէ Սերպ թշնամին և աչխարհք
Կը հիանայ, զմայլի այս փոքր ազգի
Մեծ յաղթութեանց, քա՛ջ քա՛ջ գործոց սխրալի։

Ցաղթութի՛ւն, փա՛ռք թեթեւագնաց կը քայլեն
Մեր եռագոյն դրօշակին առջևէն
Զոր վե՛ր բռնէ հզօր ձեռաց մէջ մի՛շտ վեր
Ցոյն ու հոգին զօրաց, Իշխանն անվեհեր։

Պուլկար արեան, Հայրենիքի սո՛ւրբ գնոյն
Խառնուեցաւ և հայկական քաջ արիւն
Ի՛ ազատ Ոգին Պուլկարիոյ սիրտ ի խինդ
Աւ Հայաստան խրկեց ողջո՛յն և ժմիտ։

Հին դիւցազանց օրեր նորէն երեւցան,
Սլիվնիցա, Բիրոզ վրայ յաւիտեան.
Այնտեղ քարե՛ր, սարեր պիտի միշտ գոչեն
Թէ Պուլկարք քա՛ջ, ազնի՛ւ, ազա՛տ մի ազգ են։

Ռուսճուք, 1/13 դեկտ. 85. ՌՈՒՍՃՈՒԿԵՑԻ

ՄԱՐԴԸ ԱՒ ՈՉՆԻՐԸ Գ. Կ. ՁՈՒՐԻԼԱՅԻ

Փիւրիւ վիպագիր ժողովուրդներու վիպասանական ոգին մեզի մեծապէս կը հետաքրքրէ, նկատելով որ մեր ժողովուրդն ալ նոյն ոգին ունի։ Ինչպէս ամէն ազգ, մենք ալ մեր վէպերուն մէջ կ՚ուզենք տեսնել մեր ազգին հոգին, մեր ազգին ոգին։ Ուստի ամէն անգամ որ մեր գրականութեան մէջ վէպ մը կը հրատարակուի, մեր ուշադրութիւնը կը դառնայ անոր վրայ, որպէսզի տեսնենք թէ ինչ կերպով վիպասանը կը ներկայացնէ մեր ազգին ոգին։

Ներկայ ժամանակներուն ամենէն ուշագրաւ վէպերէն մին է Գ. Կ. Զուրիլայի «Մարդը ան Ոչնիրը»։ Ինչպէս անունէն կը հասկցուի, հեղինակը կ՚ուզէ ներկայացնել մարդուն ոգին եւ ոչնիրուն ոգին, այսինքն՝ մարդուն մէջ եղած լաւ եւ վատ կողմերը։ Ոչնիրը կը նշանակէ մարդուն մէջ եղած վատ կողմերը, որոնք մարդուն կը տանին դէպի չարիք։ Ոչնիրը մարդուն մէջ կը ներկայացնէ իբրեւ մի ուրիշ էակ, որ մարդուն հետ միասին կ՚ապրի, կ՚ուտէ, կը խմէ, կը քնանայ, կը զբօսնայ, կը գործէ, կը մտածէ, կը սիրէ, կ՚ատէ, կը նախանձի, կը ծիծաղի, կը լացէ, կը զայրանայ, կը հաշտուի, կը վրէժխնդրի, կը ներէ, կը մեռնի, կը յարութիւն առնէ, կը մեռնի եւ այլն։ Ոչնիրը մարդուն հետ միասին կ՚ապրի, բայց մարդուն հետ միասին չի մեռնիր։ Ոչնիրը մարդուն մահէն ետքն ալ կ՚ապրի։ Ոչնիրը մարդուն մահէն ետքն ալ կ՚ապրի, որովհետեւ մարդուն մէջ եղած վատ կողմերը չեն մեռնիր մարդուն մահէն ետքն ալ։ Ոչնիրը մարդուն մահէն ետքն ալ կ՚ապրի, որովհետեւ մարդուն մէջ եղած վատ կողմերը չեն մեռնիր մարդուն մահէն ետքն ալ։

Ոչնիրը մարդուն մէջ եղած վատ կողմերն են, որոնք մարդուն կը տանին դէպի չարիք։ Ոչնիրը մարդուն մէջ եղած վատ կողմերն են, որոնք մարդուն կը տանին դէպի չարիք։ Ոչնիրը մարդուն մէջ եղած վատ կողմերն են, որոնք մարդուն կը տանին դէպի չարիք

Տպագրված է «Ազդարար»-ի 32 թիվ 1/13 թիվ (տպագրվել է 1/13 թիվ)

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Ի ՅԱՌՋ

Ընդունելով ի մտի մեր ընթերցողաց՝ զի ոչ ամենեքեան ունին ժամանակ ընթերցանութեան երկարաբան յօդուածոց, մանաւանդ երբ ի նոսա ոչ գտանի ինչ նոր եւ հետաքրքրական, մեք ի սկզբանէ ամենայն թերթի մերոյ ջանացաք ի մի ժողովել զամենայն նորութիւնս, որ ի տեղեկագրութեանց տարբեր ազգաց հրատարակեալ լինին, եւ ի մի ամփոփել զանոնք ի սիւնակի «Ուշադրութիւն»։ Ասոնք ոչ միայն ի մեծ մասին ի տեղեկագրութեանց ազգային թերթերուն առնուին, այլ եւ ի ներքին եւ արտաքին թղթակցութեանց, որոնք մեզ ամէն կողմանէ կը հասնին։ Ուստի ընթերցողք մեր ոչ միայն ի մեր թերթերուն մէջ կը գտանեն զամենայն նորութիւնս, որ ի տեղեկագրութեանց ազգային թերթերուն մէջ կը գտանին, այլ եւ ի մեր թղթակցութեանց, որոնք ուրիշ ոեւէ թերթի մէջ չեն գտանուիր։ Ասոր համար մեր ընթերցողաց մեծ մասն ալ մեզ կը գրէ, որ ի մեր թերթերուն մէջ ոչ միայն ի տեղեկագրութեանց ազգային թերթերուն մէջ գտանուած նորութիւնները կարդան, այլ եւ ի մեր թղթակցութեանց, որոնք ուրիշ ոեւէ թերթի մէջ չեն գտանուիր։ Ասոր համար մեր ընթերցողաց մեծ մասն ալ մեզ կը գրէ, որ ի մեր թերթերուն մէջ ոչ միայն ի տեղեկագրութեանց ազգային թերթերուն մէջ գտանուած նորութիւնները կարդան, այլ եւ ի մեր թղթակցութեանց, որոնք ուրիշ ոեւէ թերթի մէջ չեն գտանուիր։

ՊԱՏՄԱԿԱՆ Ի ՅՈՂՈՒԱԾՈՅ

Ս. ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ Ծ

(Շարունակութիւն)

Ներկայս ես ըսելով՝ ոչ միայն ես ինքս զիս կը հասկնամ, այլ եւ ամենայն ոք որ ինձ հետ կը խօսի կամ զիս կը լսէ։ Ուրեմն ես ինքս ինձ հետ կը խօսիմ, եւ ինքս ինձ կը լսեմ։ Ասոնք ամենքն ալ ներկայ ժամանակին վերաբերեալ բաներ են։ Ես ներկայ եմ, ինքս ինձ հետ կը խօսիմ, ինքս ինձ կը լսեմ։

խանները որոնք սատկապես կը զբաղէին այս խնդրով, ապահովիչ խոստումներ կընդունէին թէ խնդիրը չուտով իւր վերջնական լուծում պիտի առնայ։

Հինգ տարիներ անցած են և տակաւին ոչ մի վերջաւորութեան չենք եկած։ այլ սակայն Մարսէյլի քաղաքապետական խորհուրդը իւր մի քանի նիստերին մէջ և մանաւորապէս ամսոյս 12 ի նիստին մէջ քուէարկեց տալ ինչ որ խնդրած էր թեմական հոգևոր կառավարութիւնը։ 80,000 ֆրանգ մի առժամանակեայ եկեղեցու չինութեան համար, 800 մէթրի չափ տեղ և 200,000 ֆրանգ մի նոր եկեղեցւոյ չինութեան համար։ այլ սակայն տակաւին խնդիրը մի որոշման չէ եկած։

Մարսէյլի ժողովուրդը յայտնի որ հաճութեամբ կը դիտէ այս յապաղումները, կրծանման պատճառները քաղաքին համար որ 4 տարի յառաջ վճռած է 8 միլիոն ֆրանգ այն հոգևորի համար որոյմէ ոչ մի օգուտ չէ կրցած քաղել դեռ, թեմական հոգևոր իշխանութեան դիմադրութիւնները պատճառով։ Եթէ Մարսէյլի ժողովուրդը սէկ համակրութիւն ունէր Քոնքօրտաին (եկեղեցական դաշնագրութիւն կառավարութեան և Վատիկանի մէջ), գործերի այս դրութիւնը սա օգուտ պիտի ունենայ որ նորա համակրական պատրանք պիտի փարատի և պիտի հասկնայ եկեղեցին ու Տէրութիւնը իրարմէ բաժնելու հարկը (Եա՛ա լաւ։ չա՛ա լաւ։ ձախակողմեան զանազան նստարանները վրայ)։

Ժողովուրդը այն կէտի հասած է, Պ. Նախարար, որ սկսած է կասկածիլ ձեր հոգածութեան, ինչպէս և մեր, իբր ներկայացուցիչները եռանդին վրայ և ահա ասոր համար է որ փոխանակ Պ. Նախարարի պաշտօնատունէն տեղեկութիւն ուզելու այս խնդրի նկատմամբ, ուզեցի խորհրդարանին բեմէ ներկայացնել խնդիրը որպէս զի Պ. Նախարարը բարեհաճի մի պատասխան տալ որ կարելի եղածին չափ հանրածանօթ դառնայ։ Իսկ մենք, Պ. Նախարար, որ ձեզ կը տեսնենք գործին մէջ, չենք տարակուսիր ձեր հոգածութեան մասին։ բայց մեր երկրի բնակիչները պէտք ունին բեմին բարձրերէն ձեր անկիւնք յայտարարութեան։ Կաղաչեմ ուրեմն Պ. Նախարարին որ բարեհաճի ասել մեզ թէ իւր կարծիքով ևս չէ կարելի միշտ բնակչութիւնները չարաչարել և թէ պէտք է վերջապէս որդեդարձութիւնը ի գործ դնել թեմական իշխանութեան մի այնպիսի դիմադրութեան դէմ որ հաստատապէս մերժել ըսել է։ (Եա՛ա լաւ։ չա՛ա լաւ)։

Պ. Կօպլէ, Հանրային կրթութեան և կրօնի նախարարը, յայտարարեց թէ այս խնդրի լուծում պիտի տալ ընդհատ։ թէ Մարսէյլի քաղաքապետական խորհուրդը դեկտ. 12 ի նիստին մէջ որոշած է 600 մէթր տեղ տալ նոր չինուելիք եկեղեցւոյն համար։ իսկ եպիսկոպոսարանը 800 մէթր տեղ կը պահանջէ։ դժուարութիւնը այդ կէտի վրայ միայն կը կայանայ։ այժմ որ կը յուսացուի թէ չուտով վերջանայ։

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ԽՆԴԻՐ

Դեկտ. 19 ի հեռագիրներէ քաղուած.

Սօֆիային եկած տեղեկութիւններուն նայելով, զինադադարը կնքուելէ յետոյ Ալեքսանդր իշխանը Պուտերբուրդ պիտի երթայ ուր կը յուսայ վերստին արժանանալ Ցարին համակրութեան։

Միջազգային դիւանագիտական մամուլը ժողովը երէկ իբր ժողովական կազմակերպութիւն արաւ Նիչի մէջ։ Տեղակալ-գնդապետ Զէրրանթի, իտալական ներկայացուցիչը, նախագահ անուանեցաւ որովհետև Իտալիան նախաձեռնութիւն ունեցած էր այս Ցանձնաժողովը պատերազմին տեղը դրկելու խնդրին մէջ։

Դեկտ. 20 ի հեռագիրներէն քաղուած.

—Պուլկարական կառավարութիւնը սատկիկ մտահոգութեան մէջ կերևի դիւանագիտական կցորդներուն Ցանձնաժողովին տալիք որոշումներուն մասին և հետևապէս Ալեքսանդր իշխանը հետևեալ հեռագիրն ուղղած է Մեծ-Վէզիրին։

«Ձեր Բարձրութեան հեռագրին ի պատասխան, կաղաչեմ որոշել ինձ թէ ինչ ապահովութիւն պիտի տուն Պուլկարիոյն փոխարինութեան համար և թէ դիւանագիտական Ցանձնաժողովը ո՞րոշէ պուլկար զօրքերուն հեռանալը սերպական հողէն, խաղաղութիւնը կնքուելէն յառաջ։»

Մեծ Վէզիրը դիտել տուեր է թէ աւստրիական կառավարութեան հաղորդած բացորոշ տեղեկութիւններուն համեմատ, այդ մտահոգութիւն հիմնաւոր չէ դի Ցանձնաժողովը ի նկատի պիտի ունենայ երկու կողմին ալ յարգութիւնը և պարտութիւնը։

—Օսմ. կառավարութիւնը զօրքեր համախմբած լինելով Ռիւսիա, Շքօտրայի հարաւակողմը, Մոնթէնէգրոյի կառավարութիւնն ալ 3 վաշտ զօրք դրկած է սահմանագլուխը Անթիվարիի կողմէն։

—Յունաստանի կառավարութիւնը մտադիր է աւելի ծովային կողմէն իւր թշնամութիւնները սկսիլ դի այդ կերպով Տաճկին աւելի ձեռահասկալ լինելէ զատ, Միջերկրականի միջազգային ծովային վաճառականութեան ալ մեծ հարուած կը լինի և մեծ պետութիւնները կը ստիպուին վճռական միջամտութիւն անել խնդրին։

Դեկտ. 21 ի հեռագիրներէն քաղուած.

—Կը հաստատեն թէ Ցանձնաժողովը համաձայնութեան է իւր մէջ պատուիրել երկու կողմին ալ որ փոխադարձաբար իրենց գրաւած երկիրներէ հեռանան։ Խաղաղութիւնը ապահովուած կը թուի։

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԴՆԿՏ. 15ԷՆ 22

ՆԵՐԱՇՈՒԹԻՒՆ

==

ԲՈՒՐԴ. Մանաւոր տեսակներու համար միայն մի քիչ պահանջ կայ չաբթուս վաճառուածները 1450 հակի կը համեին, որոցմէ կը նշանակեմք, 300 հակ երկրորդ կարգաւ կիւրճիւ A 145, BO 140, GC 105–110 ֆր. 110 հակ երկրորդ կարգաւ Նուխա A 117½ B 112½ ֆր. 200 հակ Խորասան B 140 GF 127½ GR 117½ ֆր. GC 115 ֆր. 250 հակ Անկորա 95–97½ ֆր. 100 քիլօն։

ԲԱՄՊԱԿ. Գիները անզօր ըլլալով չատ գործ ալ չըլլար։

ՄԵՏԱՔՕՍԵՂԻՆ. Ընդհանրապէս բոլոր տեսակներու վրայ լաւ պահանջ կայ. չաբթուս վաճառուածներէն կը նշանակեմք 120 հակ Սիրիայ մետաքս 49–51 ֆր. 5 հակ Նուխա 44½ ֆր. 11,000 քիլօ Նուխայի կոկոն 7–8½ ֆր. 1600 քիլօ Նուխայի ֆլոկոն 7–9 ֆր. 5000 քիլօ ծակ բարամայ Նուխայի 6½ ֆր. 10,000 քիլօ ֆլոկոնէթ և պասինէ 2–2,85 ֆր. քիլօն։ Լաւ թռնիալները 4 ֆր. և վարը 3 ֆր. ի բոլորտիքը կ'արժեն։

ԿԱՆԵՓ. Ապրանք չգտնուելուն հրապարակը չատ հաստատ է, գիները ըստ տեսակին 55–62 ֆր. 100 քիլօն։

ՑՈՐԵՆ. Մի քիչ հանդարտ է, գիները 15–19 ֆր. 100 քիլօն։

ՎԱՐՍԱԿ (avoine). Շատ գործ չըլլար, ըստ տեսակին 12–15½ ֆր. 100 քիլօն։

ԵԳԻՊՏԱՑՈՐԵՆ (maïs). Պահանջը մի քիչ նուազած է, 13–13½ ֆր. 100 քիլօն։

ԼՈՒԲԻԱՑ. Գիները ալ աւելի կտրելով Տրապիզոնի մնալքուած ապրանքները 23 ֆր. էն վաճառուած են 100 քիլօն։

ԿԱՆԵՓԻ ՀՈՒՆՏ (graines de chanvre). Թէև մի քիչ պահանջ կերևի բայց գիները անգոհացուցիչ են, Օտեսաև Տանուելի ապրանքները 21–22 ֆր. Տաճկաստանի Սև ծովու ապրանքները 26–27 ֆր. 100 քիլօն։

ԹՈՂՆԱԿԵՐ (alpiste). 100 քիլօն 26 ֆր.։

ՇՈՒՇՄԱՆ (sésames). 39 ֆր. 100 քիլօն։

ԽԱՇԽԱՇ. 100 քիլօն 29 ֆր.։

ԿՏԱՒԱՀԱՑ. 26–26½ ֆր. 100 ք.։

ԿԱՂԻՆ. Կոտրածները 80 և չը կոտրածը 35 ֆր. 100 քիլօն։

ՄԻՐԱՆԻ ԿՈՒՏ. 52–59 ֆր. 100 ք.։

ԴԵՂՆԱՀԱՑ. 100–110 ֆր. 100 ք.։

ՄԵԼՐԱՄՄՈՒ. 150–167½ ֆր. 100 քիլօն։

ԱՑԵՒԻ ՄՈՐԹ. Տուղիան 28–35 ֆր. տեսակին համեմատ։

ԱՐՏԱՍՈՒԹԻՒՆ

==

ՇԱՔԱՐ. 3 քիլանոցը 38 և 2 քիլանոցը 38½ ֆր. 100 քիլօն։

ՍՈՒՐՃ. Թոյլ է, Րիօի տեսակները 42–54 ֆր. 50 քիլօն։

ՈՐԴԱՆ ԿԱՐՄԻՐ. Ճերմակները 3 60–3, 75 և սևերը 3, 40–4, 20 ֆր. ք.։

ՊՂՊՂ. Սեպտեմբերի տեսակը 98–100 և ժավա 89 ֆր. 50 քիլօն։

Գ.

ՏՆՕՐԷՆ—ԽՄԲԱԳԻՐ

Ս. ՓՈՐԹՈՒԳԱԼԵԱՆ

Le Gérant : FÉLIX ENFFANTIN.

ՄԱՐՍԷՅԼ

Հայերէն տպարան Ս. Փորթուգալեանի

Marseille. — Imprimerie du Midi, M. SCHICKLER rue Vacon 50.

ԲԱՑՈՒՄԱԾ Է ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՌԱՋԻԿԱՅ 1886 ԹՈՒԱԿԱՆԻ

„ԱՂԲԻՒՐ“

ՄԻԱՄԱՍՆԱՑ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ ՀԱՆԴԷՍԻ

(ԵՐԵԽԱՆԵՐԻ ԵՒ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)

ՀԱՐՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

(ՏԱՐԵՆԸ ԼՈՅՍ Է ՏԵՍՆՈՒՄ 12 ՀԱՄԱՐ, 2—3 ՏՊԱԳՐԱԿԱՆ ԹԵՐԹ)

Աղբիւրի թէ ուղղութիւնը, թէ դիրքը միևնոյնը կը մնայ։ Միակ փոփոխութիւնը՝ աւելի չքեղ կը հրատարակուի։ Պրկմիանները կը լինին աւելի մեծ և աւելի չքեղ։ 1) Անիի աւերակներէց, «Արքայական Խորիրդարան», մի արշին մեծութիւնով, 2) «Հայաստանի Քարտէզը», 3) Անիի աւերակներէց «Հոսուկ Եկեղեցին», միևնոյն արշին մեծութիւնով։

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՍՆ ԱՌԱՋԻՆ

1) Վէպեր, մանրավէպեր, զրոյցներ, առակներ, հէքեաթներ, ճանապարհորդութիւններ, կենսագրութիւններ։ 2) Բանաստեղծութիւններ։ 3) Գիտութիւն և արուեստ։ 4) Հետաքրքիր տեղեկութիւններ։ 5) Այլ և այլք։

ՋՈՒԱՐՃԱԼԻՔ

6) Մանկական, Ֆրեօբէլեան, հանգստի ևայլ խաղեր։ Բերաններ, թուաբանական խնդիրներ։ Անեկդօտներ, հանելուկներ, շուտասելուկներ։ 7) Երգեր ձայնագրած (նօտաներով)։

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

8) Կրթութեան և դաստիարակութեան վերաբերեալ յօդուածներ և տեղեկութիւններ։ 9) Առաջարկութիւններ, խորհուրդներ։ 10) Մատենախօսութիւն և նոր գրքեր։ 11) Խառն լուրեր։ 12) Պատասխաններ։ Յայտարարութիւններ։

Երկրորդ բաժինը հրատարակուում է աւանձին թերթով տարէնը երեք անգամ։ Տարեկան բաժանորդներն ստանում են վերոյիշեալ երեք պրէմիան՝ յունուարին, յունիսին և դեկտեմբերին։

Որպէս զի թէ ներկայ 85 և թէ անցեալ 83 թուականների պէս տարուայ հէնց սկզբից սոխուած չլինինք «Աղբիւրի» բաժանորդագրութիւնը դադարացնելու համարների սպառման պատճառով, խնդրում ենք մեր բաժանորդներին վերանորոգել, և թէ նոր կամեցողները աճապարեն ստորագրուել, որպէսզի մենք ևս կարող լինինք մօտաւորապէս որոշել տպուելիք օրինակների քանակութիւնը։ Մինչև դեկտեմբերի մէկը միայն բաժանորդ գրուողը յունուարի համարի հետ կընտանայ Անիի աւերակներից «Արքայական Խորհրդարան» մեծադիր պատկերը։

«Աղբիւրի» տարեկան բաժանորդագինը 3 ռուբլի է, կէս տարուանը՝ 2 ռուբլի։ առանձին համարները 50 կոպէկ։

Հասցէն՝ Tiflis (Caucase) Rédaction du journal «AGBUR».

Խմբագիր—Հրատարակիչ՝ ՏԻԳՐԱՆ ՆԱՋԱՐԵԱՆՑ։